

§ 30 Återkopplingsrapport på planeringsförutsättningar 2027
FHS 39-2026**Sammanfattning**

Folkhögskolestyrelsen lämnar i denna rapport synpunkter utifrån planeringsförutsättningarna. Regionens arbetsprocess integrerar planerings-, budget- och investeringsprocessen samt är styrande för uppföljning och ska ge verksamheten långsiktiga planeringsförutsättningar.

Arbets sättet eftersträvar en starkt följsamhet mot fastställd regionplan och ska öka förmågan att hantera förändringar både i omvärlden och den egna organisationen bland annat via formaliserade budgetdialoger.

Folkhögskolestyrelsens möjlighet att omhänderta regionplanen stärks genom att mer tid ges att arbeta med styrning och uppföljning av styrelsens verksamheter. Processerna kan även medföra en förbättrad dialog mellan olika aktörer samt ge möjlighet att inhämta sådan verksamhetsrelaterad information som bidrar till ett ökat värde.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till folkhögskolestyrelsen

Återkopplingsrapport gällande planeringsförutsättningar 2027 till styrdialog fastställs enligt förslag.

Beslut

Återkopplingsrapport gällande planeringsförutsättningar 2027 till styrdialog fastställs enligt förslag.

Expedieras till

Ekonomistaben
Regionstyrelsen

Beslutsunderlag

- FHS Återkopplingsrapport planeringsförutsättningar 2027
- Tjänsteskrivelse, FHS Återkopplingsrapport planeringsförutsättningar 2026
- §29 FHS AU Återkopplingsrapport på planeringsförutsättningar 2027

Albin Lundmark
Tillförordnad Förvaltningschef
Västerbottens folkhögskola

Återkopplingsrapport planeringsförutsättningar 2026

Sammanfattning

Folkhögskolestyrelsen lämnar i denna rapport synpunkter utifrån planeringsförutsättningarna. Regionens arbetsprocess integrerar planerings-, budget- och investeringsprocessen samt är styrande för uppföljning och ska ge verksamheten långsiktiga planeringsförutsättningar.

Arbetssättet eftersträvar en stärkt följsamhet mot fastställd regionplan och ska öka förmågan att hantera förändringar både i omvärlden och den egna organisationen bland annat via formaliserade budgetdialoger.

Folkhögskolestyrelsens möjlighet att omhänderta regionplanen stärks genom att mer tid ges att arbeta med styrning och uppföljning av styrelsens verksamheter. Processerna kan även medföra en förbättrad dialog mellan olika aktörer samt ge möjlighet att inhämta sådan verksamhetsrelaterad information som bidrar till ett ökat värde.

Förslag till beslut

Folkhögskolestyrelsen beslutar

Fastställa återkopplingsrapporten gällande planeringsförutsättningar 2027 till styrdialog enligt bilaga.

Bilagor

- Återkopplingsrapport planeringsförutsättningar 2027 till styrdialog

Beslut expedieras till

Regionstyrelsen

Nämndens återkoppling på Planeringsförutsättningar 2027 till regionstyrelsen

Folkhögskolestyrelsen

Folkhögskolestyrelsens bidrag till fullmäktiges mål

Värdegrundsarbetet som har genomförts vid Vindelns och Storumans folkhögskolor de senaste åren, under samverkansnamnet Västerbottens folkhögskola, har nu formaliserats genom en beslutad sammanslagning av skolenheterna som gemensamt bildar en enhet, Västerbottens folkhögskola.

Värdegrundsarbetet är en pågående process, och vi fortsätter att arbeta mot vår vision om att bli Sveriges mest välkomnande folkhögskola.

Detta innebär bland annat att vi fortsätter med utveckling och implementering av temaår utifrån det arbete vi gjort med handlingsplaner för hörnstenarna **delaktighet** (26/27), **tillgänglighet** (27/28), **tillit** (28/29) och **inkludering** (29/30). Dessa hörnstenar mynnar ut i årliga handlingsplaner med aktiviteter som tar oss mot vår vision. Detta är den resa folkhögskolan gör och ska fortsätta göra de närmsta åren.

Inom ramen för denna övergripande vision och dessa strategier avser folkhögskolestyrelsen att bidra till samtliga av Region Västerbottens övergripande tre målområden genom den folkbildningsverksamhet som bedrivs.

Folkhögskolornas bidrag till målen handlar framförallt om den omfattande och breda utbildningsverksamhet som bedrivs på ett flertal platser inom regionen. Tillgången till utbildning lokalt och regionalt stärker framtidstron och självförtroendet hos människor och bidrar till bättre hälsa, ökad delaktighet i samhället och fler i arbete. Det är en god investering i ett hållbart samhälle.

Folkhögskolestyrelsens planerade verksamhetsförändringar

Allt utvecklingsarbete inom folkhögskolan syftar till att nå visionen om att vara Sveriges mest välkomnande folkhögskola. Vi kommer att fortsätta fokusera på de tre områdena:

1. Digitalisering.

Här handlar det om ett brett spektrum av insatser som delvis måste vara individualiserade både för medarbetare och deltagare. Digitaliseringen

riskerar att skapa brist på delaktighet och stora skillnader mellan människor om inte lägstanivån höjs.

Alla måste få stöd så att de verkliga fördelarna relationellt kan nyttjas. Detta är ytterst en fråga om demokrati och makt. De som inte följer med i den snabba utveckling som sker idag riskerar att hamna utanför samhälle, arbetsmarknad och sociala relationer. Därför måste folkhögskolan utveckla sin förmåga att använda de digitala verktygen i den ordinarie undervisningen på ett nyfikat sätt framåt. En AI-strategi är under utveckling och skall implementeras under planeringsperioden.

Folkhögskolan ska också sträva efter ökad flexibilitet genom att minska trösklarna mellan den fysiska och den virtuella verkligheten till exempel vad gäller mötesplatser.

2. Lärande organisation

Se nedan under rubriken *Folkhögskolestyrelsens inriktning för kompetensförsörjning*.

Här finns viktiga fundament som att utveckla en aktiv feedbackkultur och att skapa utrymme för reflektion. Den mesta kunskapen finns redan inom organisationen.

Utmaningen är att ta tillvara på den för att skapa ett ständigt pågående mikrolärande där kunskapen hos varje medarbetare når ut till fler, bland annat genom digitala verktyg. Tillitsarbetet bör kunna leda till att det blir självklart att också dela med sig av misstag. Det är de kanske viktigaste lärtillfällena. Reflektion är grunden för utveckling. När vi tillsammans tittar på vad som fungerar och vad som kan bli bättre, bygger vi en kultur där lärande och förbättring är en naturlig del av arbetet.

Vi uppmuntrar öppenhet kring misstag och framgångar och implementerar vår feedbackmodell på pedagogiskt ledarskap (FPL) i utvecklingssamtal och klassrum. Vi inför även feedbackstunder i teammöten med beröm eller utvecklingsfeedback.

3. Tillitsbaserat ledarskap och styrning

Digitaliseringen skapar behov av helt nya sätt att arbeta tillsammans inom organisationen. Om vi arbetar på rätt sätt kan det öka delaktigheten och det individuella ansvarstagandet och minska behovet av den gamla hierarkiska strukturen.

Graden av komplexitet ökar i alla jobb vilket gör det svårt eller omöjligt för en chef att komma med facit. I stället öppnar det upp för att var och en får ta större ansvar för behoven inom sin del av verksamheten och för sin egen personliga utveckling.

Tillit är inte bara ett ord utan det handlar även om att utveckla arbetsmiljön och bygga en organisation som stödjer ett tillitsbaserat arbetssätt. Därför kommer en hel del energi de närmsta åren att läggas på samordnarna och deras förutsättningar och kompetens samt teamen och deras förmåga att lösa problem. Psykisk och fysisk hälsa hänger ihop och därför prioriterar vi helhetssyn och balans. Med ökad tillit ökar möjligheterna att prata med varandra om alla delar av livet.

Vi eftersträvar en hög grad av autonomitet i teamen när det handlar om att utforma arbetssätt och innovera folkhögskolan i syfte att nå visionen. Vi vill att varje medarbetare ska ha stor makt att påverka sin situation och vi tror att det uppnås genom tydliga mål med arbetet, men utan detaljstyrning. Vi väljer att ha tillit till varandra. Om tilliten skadas tar vi upp det till diskussion. På det sättet blir vi bättre.

När roller, ansvar och förväntningar är tydliga minskar osäkerheten och känslan av trygghet växer. Transparens i beslut, information och kommunikation stärker tilliten inom organisationen och skapar förutsättningar för verklig delaktighet. Vi vill öka känslan av trygghet och förutsägbarhet i arbetsvardagen genom att tydliggöra roller, ansvar och beslutsgångar samt främja ett öppet klimat där information och dialog är tillgänglig för alla.

Under 2027 sker detta genom följande aktiviteter:

- Skapa tydlighet med hjälp av vår digitala plattform Lärportalen som samlar rollbeskrivningar, struktur och kontaktvägar.
- En punkt i veckobrevet för att informera om aktuella beslut.
- Fortsatt implementering av sammanslagningen till Västerbottens folkhögskola

Detta följs upp genom regelbunden utvärdering i APT om hur tydlighet och information fungerar samt i pulsmätningar med frågor om ansvar, information och transparens.

Folkhögskolestyrelsens inriktning för kompetensförsörjning

Folkhögskolestyrelsens bedömning är att kompetensförsörjningen under planeringsperioden framförallt bör fokusera på att utveckla en **lärande organisation** som på riktigt tar tillvara på befintliga medarbetares kunskaper och prioriterar tid för reflektion.

Vi lever i en omvälvande tid. Världen förändras snabbt. För att folkhögskolan ska fortsätta vara relevant även framåt så utvecklar vi strategier för omfattande kompetensutveckling i snabb takt. Alla medarbetare har en individuell dynamisk fortbildningsplan.

För utmaningarna så är ambitionen inom Västerbottens folkhögskola att innovera sättet vi lär oss på så att vi får ökad effekt på kortare tid än tidigare. Vi vill bygga en miljö som prioriterar och värderar lärande, sårbarhet, reflektion och nyfikenhet.

Vi måste träna oss att ständigt lära oss nytt både i vardagen genom till exempel omvärldsbevakning och feedback och genom utbildning i form av både långa och korta kurser off- och online. Om vi hänger med i utvecklingen och gör detta till en naturlig del av vår vardag så minskar behovet av reskilling, det vill säga att helt lära sig nytt. Så blir Västerbottens folkhögskola en självklar del av framtiden

Med ökad komplexitet i arbetsuppgifterna så blir det allt viktigare med självledarskap och eget ansvar. Ledningens uppgift kommer att handla mer än tidigare om att coacha, stimulera och göra det möjligt att lära.

Folkhögskolestyrelsens plan för hållbar ekonomi och prioriteringar av resurser

Den sammanslagning av de två folkhögskolorna som genomförs den 1 januari 2027 syftar till att långsiktigt säkerställa en hållbar ekonomi och möjliggöra verksamhet inom tilldelade finansiella ramar. Målet är att uppnå ökad robusthet, effektivisering och en förbättrad arbetsmiljö genom minskad organisatorisk sårbarhet, samtidigt som en hög utbildningskvalitet bibehålls.

Folkhögskolan har hittills varit en av fem förvaltningar inom Region Västerbotten, vilket inneburit omfattande krav på uppföljning och transparens i enlighet med offentlig förvaltning. Detta arbete har finansierats inom ramen för befintlig budget, utan extra tillskott från regionen. Från och med 1 januari 2027 inordnas folkhögskoleförvaltningens verksamhet under regionala utvecklingsnämnden, vilket förväntas skapa samverkansfördelar när organisationerna väl är integrerade.

Initialt under planeringsperioden är det sannolikt att resursanvändningen ökar för att etablera den nya samverkan, den organisatoriska hemvisten och själva sammanslagningen av skolenheterna. På sikt bedömer vi dock att detta leder till en mer robust och effektiv verksamhet med goda förutsättningar för en fortsatt hållbar ekonomi.

Folkhögskolestyrelsens investeringsplanering

Folkhögskolans verksamhet påverkas i hög grad av Region Västerbottens investeringsplanering, särskilt när det gäller skolans fysiska infrastruktur och långsiktiga utvecklingsmöjligheter. Styrelsen bedömer att planeringsförutsättningarna de närmaste åren präglas av följande:

- **Regionens infrastrukturinvesteringar**

Byggnader, lokaler och andra fysiska resurser för folkhögskolans verksamhet ingår i regionens långsiktiga investeringsplaner.

Styrelsen följer regionens planering för att säkerställa att skolans behov av underhåll, renovering och modernisering tillgodoses.

- **Pedagogiska och tekniska behov**

Även om investeringarna sker på regionnivå, planerar styrelsen för pedagogisk utveckling inom ramen för befintliga resurser.

Styrelsen identifierar behov av digitala verktyg och arbetsmiljöförbättringar som kan behöva prioriteras när regionen fattar beslut om investeringar.

Folkhögskolestyrelsens övriga synpunkter

1. Folkhögskolestyrelsen arbetar för en tillitsbaserad och hälsofrämjande arbetsplats. Det innebär bland annat att vi vill att uppgifterna ska vara tydliga så att var och en vet sitt och andras ansvar och att vi ska vara öppna och transparenta för att skapa trygghet. Vi utvecklar arbetsmiljön genom struktur och rutiner. Vi vill att varje medarbetare ska ha stor makt att påverka sin situation och vi tror att det uppnås genom tydliga mål med arbetet, men utan detaljstyrning.

På det sättet stärker vi organisationen på ett tillitsbaserat arbetssätt. Vi ser gärna en utveckling av dessa förhållningssätt även från övriga Region Västerbotten. Varje sak som ska mätas och redovisas bör prövas mot nytta och onödig administration ska undvikas. Vi tror på frihet under ansvar eftersom det vanligtvis ger gott resultat på alla nivåer.

Tillitsbaserad styrning får som sagt inte bara stanna vid vackra ord utan måste lika mycket vara en fråga hur man styr, utvärderar och organiserar verksamheten. Alla i organisationen, oavsett organisationsnivå, har ett ansvar för att aktivt verka för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv och bygga tillitsfulla relationer.

2. Folkhögskolestyrelsen ser positivt på att folkhögskolan framgent delar politisk styrning med regional utveckling. Detta bedöms möjliggöra en ökad samverkan och förenkla förutsättningarna för att bedriva utbildningar finansierade av såväl statliga som regionala medel. Det kan exempelvis handla om undersköterskeutbildningar

och kompetensutveckling inom tillitsbaserat ledarskap, eller att folkhögskolan agerar som kunskapsstöd i regionens kompetensförsörjningsinsatser.

3. Det är också viktigt för skolorna att IT-enheten har resurser och kompetens för att möta omställningen kopplat till digitalisering. Det är en förutsättning för det långsiktigt hållbara arbetet som beskrivs ovan. Exempelvis måste nätverkens funktion säkerställas, det är en grundförutsättning för mycket av den utveckling vi åstadkommit med digitala lösningar för både möten och undervisning.
4. Det är mycket viktigt för verksamheten att arbetet med fastigheterna efter utredning i Vindeln fortsätter enligt plan, likaså den föreslagna upprustningen av lokalerna i Tärnaby. Vi ser även fram emot bättre förutsättningar hos fastighet att kunna ha en kontaktperson med inblick i hela folkhögskolans bestånd och kännedom om vår verksamhet som kan underlätta kommunikation och öka chanserna för effektiv fastighetsförvaltning i relation till folkhögskolans behov.